

عنوان مقاله:

جایگاه تفکر انتقادی در "بخوان و بیندیش" های کتاب های فارسی دوره دوم ابتدایی بر اساس مولفه های تفکر فلسفی لیپمن

محل انتشار:

دوفصلنامه تفکر و کودک، دوره 14، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

فاطمه جعفری کمانگر - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فرهنگیان، تهران،

آزاده سلیمانی - کارشناس ارشد آموزش زبان فارسی، آموزگار آموزش و پرورش شهرستان آمل، آمل، ایران

خلاصه مقاله:

افزایش مهارت تفکر و فراخ اندیشی به همراه بالا بردن سطوح تفکر انتقادی، باید در همان نخستین سال های زندگی کودکان که شالوده نگرش آنها در آینده شکل می گیرد، آغاز شود. در نظام های آموزشی متمرکز، کتاب های درسی می تواند نقش مهمی در ارائه این نوع تفکر برای دانش آموزان ایفا کند. پژوهش حاضر، بر آن است بر اساس مولفه های تفکر فلسفی لیپمن، جایگاه تفکر انتقادی را در کتاب های فارسی ابتدایی مورد بررسی و تحلیل قرار دهد. جامعه آماری در این پژوهش کتاب های فارسی دوره دوم ابتدایی سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ و نمونه آماری «بخوان و بیندیش» های موجود در این کتاب ها است. پژوهش حاضر به روش تحلیل محتوا نگاشته شده است و با کدگذاری قیاسی، میزان توجه کتاب های نامبرده را به ۱۹ گویه تفکر انتقادی مد نظر لیپمن مورد تحلیل قرار داده است. برای رسیدن به پایایی کدها، بخش هایی از محتوا توسط دو کدگذار، کدگذاری شد و روایی آن از روش کثرت گرایی و اعتماد سازی صورت گرفت. تحلیل یافته ها بر اساس نرم افزار SPSS انجام شد و نتایج حاصل نشان داد: مقدار سطرهای درگیر مولفه های تفکر انتقادی لیپمن در بخوان و بیندیش های پایه چهارم بیشتر و در پایه ششم کمتر بوده است. مولفه توجه به شرایط استثنایی و نامتعارف در تمام پایه ها بالاترین سطح را داشته و مولفه تفسیر صحیح کلام و توجه به اهداف گوینده در ترجمه و تفسیر کلام، در تمام پایه ها مغفول مانده است. توزیع نامتوازن این مولفه ها در بخوان و بیندیش های فارسی دوره دوم ابتدایی و مغفول ماندن برخی از مولفه ها، نشان دهنده نیاز به توجه بیشتر مولفان کتاب های درسی به ابعاد تفکر فلسفی - انتقادی - لیپمن در بخش هایی از کتاب است که دقیقاً به این منظور در کتاب های درسی گنجانده شده است.

کلمات کلیدی:

تفکر انتقادی، بخوان و بیندیش، تفکر فلسفی، لیپمن، دوره دوم ابتدایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1906334>

